

УЧАСТИЕ НА НАСЕЛЕНИЕТО НА ВЪЗРАСТ 25 - 64 ГОДИНИ В УЧЕНЕ ПРЕЗ ЦЕЛИЯ ЖИВОТ

(АНАЛИЗ НА ОСНОВНИТЕ РЕЗУЛТАТИ ОТ ИЗСЛЕДВАНЕТО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И ОБУЧЕНИЕТО НА ВЪЗРАСТНИ ПРЕЗ 2011 ГОДИНА)

Ученето през целия живот (УЦЖ) се очертава като ключов фактор за постигане на общата цел на Европейския съюз - да бъде „най-конкурентната и динамична, основана на познания икономика в света, способна на устойчив икономически растеж с повече и по-добри работни места и по-голяма социална кохезия”. Образованието и обучението на възрастни може да се разглежда и като начин на мислене, стимулиращ всеки индивид да осъзнае собствената си необходимост от непрекъснато придобиване на нови знания, умения и компетентности. Разбирано като системен процес, то е насочено преди всичко към самия индивид и неговите потребности за личностно и професионално развитие. Участието в ученето през целия живот поражда значими последици както за самата личност, която независимо от своята възраст и получено формално образование има възможност да реализира пълноценно своя потенциал, така и за работодателите, които се явяват потребители на този човешки ресурс.

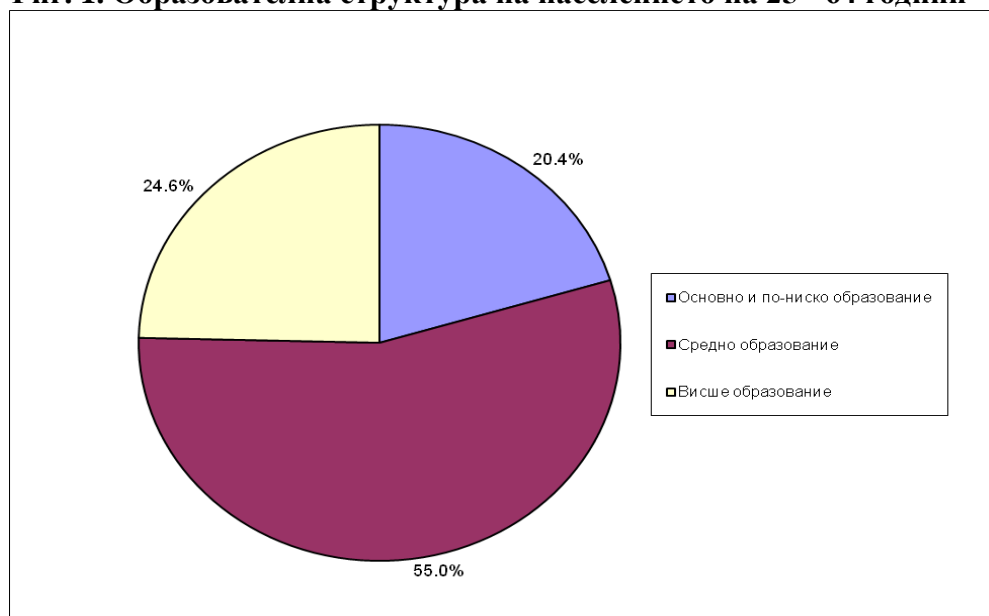
Изследването на образованието и обучението за възрастни се провежда за втори път в България, след проведеното пилотно изследване през 2007 година. Обхванати са широк кръг от актуални теми: участието в различните форми на УЦЖ (формално, неформално и самостоятелно образование и обучение), пречки за участие в образование и обучение, достъп до информация относно възможностите за образование и обучение, използване на компютри, езикови умения, участие в културни и обществени събития.

Население на възраст 25 - 64 години по завършена степен на образование

По данни от изследването на образованието и обучението на възрастни в края на 2011 г. структурата на населението на възраст 25 - 64 години по най-висока степен на завършено образование е следната: с основно и по-ниско образование са 20.4%, със средно образование - 55.0%, и с висше образование - 24.6%. Налице е тенденция на нейното подобряване, която се изразява в увеличение на дяловете на хората със средно и високо образование и намаляване на дела на тези с ниско образование. Относителният дял на жените, завършили висше образование, е значително по-висок от този на мъжете - съответно 29.8 и 19.5%.

Фиг. 1. Образователна структура на населението на 25 - 64 години

Степента на завършено образование оказва влияние върху статуса в заетостта¹. Колкото по-високо образование имат лицата, толкова по-голяма е вероятността да се предпазят от безработица. Едва 10.9% от заетите са лица с основно и по-ниско образование, и обратно - 10.3% от безработните лица са със завършено висше образование.

1. Население на възраст 25 - 64 навършени години по завършена степен на образование, пол, трудов статус и местоживеене

	Общо - бр.	Основно и по-ниско образование		Средно образование		Висше образование	
		брой	%	брой	%	брой	%
Общо	4128579	840719	20.4	2270572	55.0	1017287	24.6
По пол							
Мъже	2071202	418832	20.2	1248639	60.3	403730	19.5
Жени	2057377	421886	20.5	1021933	49.7	613557	29.8
По трудов статус							
Заети	2596714	283415	10.9	1480919	57.0	832379	32.1
Безработни	779558	320892	41.2	378565	48.6	80102	10.3
Икономически неактивни	749500	236412	31.5	408282	54.5	104806	14.0
По местоживеене							
В градовете	3113171	404256	13.0	1773732	57.0	935183	30.0
В селата	1015408	436463	43.0	496841	48.9	82105	8.1

¹ Съгласно методологията на изследването разпределението по трудов статус се основава на мнението на анкетираните лица (самооценка), а не според дефинициите на Международната организация на труда (МОТ).

Население на възраст 25 - 64 години по завършена степен на образование и по образование на родителите

Семейната среда оказва значително влияние върху бъдещото социално и личностно развитие на индивида. Резултатите от изследването показват, че достигнатата образователна степен на родителите е важен фактор за бъдещото развитие на младите хора. Въпросите, свързани с родителите, се отнасят за времето, когато анкетираните лица са били на възраст между 12 и 16 години.

2. Разпределение на лицата по завършена степен на образование и по завършено образование на родителите (изключени са лицата, участващи в момента на изследването във формално образование)

Степен на образование	Общо - бр.	Родители с основно или по-ниско образование		Поне един родител със средно образование		Поне един родител с висше образование	
		брой	%	брой	%	брой	%
Общо	3997958	2010751	50.3	1553521	38.9	433686	10.8
Основно и по-ниско образование	820089	767251	93.6	50721	6.2	2117	0.3
Средно образование	2206989	1124805	51.0	979674	44.4	102509	4.6
Висше образование	970880	118694	12.2	523126	53.9	329060	33.9

Според резултатите от изследването 93.6% от лицата с основно и по-ниско образование произхождат от семейство, в което и двамата родители са с ниско образование, на 6.2% поне единият родител е със средно образование и само 0.3% от тях имат поне един родител с висше образование. Лицата със средно образование се разпределят според образованието на родителите си, както следва: на 51.0% от тях родителите са с основно и по-ниско образование, 44.4% имат поне един родител със средно образование и 4.6% имат поне един родител с висше образование. Всеки трети (33.9%) с висше образование произхожда от семейство, в което поне единият родител е с висше образование, 53.9% имат поне един родител със средно образование, а при 12.9% от висшистите и двамата родители са с основно и по-ниско образование. Следователно при семейства, в които поне единият от съпрузите е със средно или висше образование, децата (които понастоящем са в активна трудова възраст) обикновено завършват по-висока или същата степен на образование, докато децата от семейства, в които и двамата съпрузи са с основно или по-ниско образование, много рядко придобиват по-високо образование от родителите си.

Население на възраст 25 - 64 години, участващо във формално образование или обучение

Лицата в активна трудова възраст (25 - 64 години) в сравнение с младите хора в типична училищна и университетска възраст (7 - 24 години) много по-рядко попадат на ученическата или на студентската скамейка в системата на формалното образование и обучение. Едва 2.4% от възрастните са записани като учащи в образователната система. Мъжете по-често са в качеството на учащи - в 2.6% от случаите, отколкото жените - 2.1%. Делът на записаните в училище, колеж или университет е най-висок (7.4%) сред по-младите на възраст 25 - 34 години в сравнение с лицата от по-високите възрастови групи.

Население на възраст 25 - 64 години, участващо в неформално обучение

Всеки четвърти (24.4%) от населението на възраст 25 - 64 години е участвал в поне едно неформално обучение през последните 12 месеца. Мъжете отново са малко по-активни от жените с относителен дял на участвалите съответно 25.7 и 23.2%. Сред населението (25 - 64 г.) с висше образование 37.3% са участвали в някакво неформално обучение за период от 12 месеца. Равнището на участие в неформално обучение е значително по-ниско за лицата със средно образование - 23.4%, и най-ниско за лицата с основно и по-ниско образование - 11.9%.

Над една трета от заетите (37.3%) са участвали в поне една форма на неформално обучение, докато при определящите се като безработни и икономически неактивни равнището на участие е съответно 3.8 и 1.6%.

Местоживеенето също влияе върху участието в неформално обучение. Живеещите в градовете са по-активни и с по-големи възможности за участие в неформално обучение - 26.2%, в сравнение с живеещите в селата - 18.9%.

За 94.0% от участниците неформалното обучение е свързано с работата и придобиването на възможности за професионално развитие.

Близо три четвърти (74.2%) от участниците в неформално обучение за период от 12 месеца преди интервюто са участвали само в едно обучение, всеки пети (19.0%) е участвал в две обучения, 5.3% - в три, и 1.4% - в четири и повече обучения.

Средно през последните 12 месеца всеки участник е отделил 39 часа за участие в неформално образование или обучение.

Население на възраст 25 - 64 години, участващо в самостоятелно обучение

Самостоятелното обучение е важна част от УЦЖ, тъй като чрез него лицата имат възможност да повишават своите знания и умения без прякото участие на преподавател, учебно заведение или институция, т.е. извън рамките на формалната образователна система и неформалното обучение.

Резултатите от проведеното изследване показват, че 12.0% от населението на възраст 25 - 64 години е участвало в основните форми на самостоятелно обучение. Жените са малко по-активни в участието в тази форма на обучение от мъжете - съответно 12.2 и 11.9%. Съществено влияние оказва степента на завършено образование, или колкото „по-образовано” е едно лице,

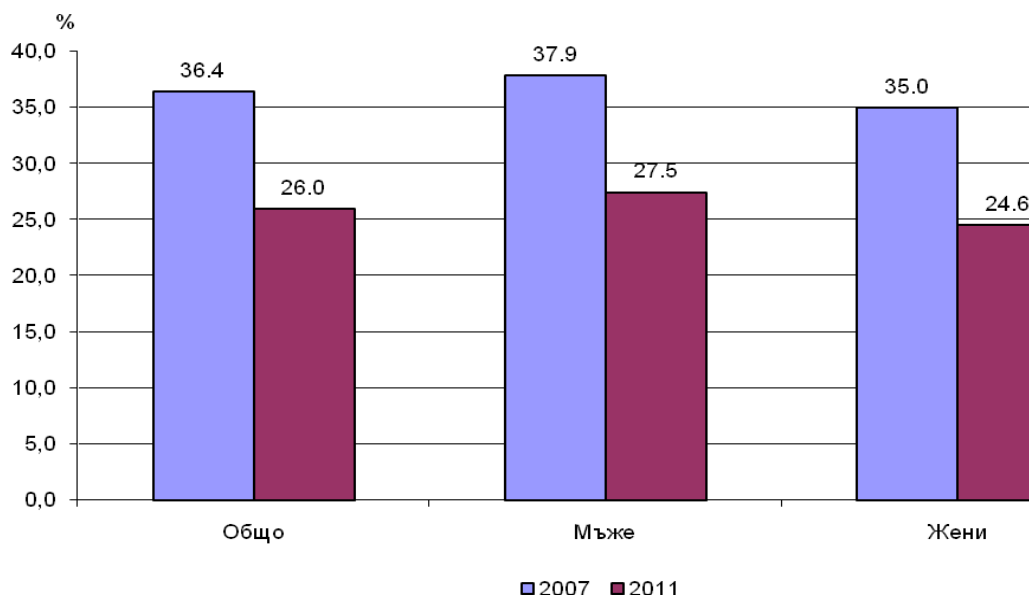

толкова по-голяма е вероятността да се самообучава. Докато една четвърт от лицата с висше образование (24.7%) са участвали в някакъв вид самостоятелно обучение, то дялът на тези с основно или по-ниско образование е едва 4.0%. Статусът в заетостта също е определящ фактор - всеки седми зает е участвал в този вид обучение, докато дялът на участниците сред безработните и икономически неактивните е два пъти по-нисък. Жителите на градовете по-често са участвали в някаква форма на самостоятелно обучение - 13.4%, докато при жителите на селата този дял е 7.9%. Най-популярната форма за самообучение е чрез използването на компютър (интернет) - 80.6% от самообучаващите се лица. Значително по-малък дял лица (10.5%) са се самообучавали чрез използването на печатни материали (книги, учебници, професионални списания, ръководства и др.).

Сравнение на равнищата на участие на населението на възраст 25 - 64 навършени години във формално или неформално образование и обучение през 2007 и 2011 година

Според резултатите от проведените от Националния статистически институт изследвания равнището на участие на населението на възраст 25 - 64 г. във формално или неформално образование и обучение намалява съществено - от 36.4% през 2007 г. на 26.0% през 2011 година (фиг. 2). Факторите за това намаление са основно свързани с общата икономическа криза в страната и най-вече с намалението на броя на зетите лица, които са основните участници в образование или обучение. От всички участници във формално или неформално образование и обучение през 2011 г. 92.9% са зетите лица, а през 2007 г. този относителен дял е 94.1%.

Фиг. 2. Равнище на участие на населението на възраст 25 - 64 години във формално или неформално образование и обучение през 2007 и 2011 г. по пол

Достъп до информация относно възможностите за образование и обучение

От населението на възраст 25 - 64 години 7.4% са търсили информация относно възможности за образование и обучение. Жените са по-активни от мъжете в търсенето на такава информация - съответно 8.7 и 6.1%. Всеки седми (13.8%) от най-младата възрастова група (25 - 34 години) се интересува от възможността да повиши своите знания или умения. Въпреки достигнатата си най-висока степен на образование всеки шести висшист (16.3%) търси информация за допълнително образование или обучение за разлика от хората с основно или по-ниско образование, от които едва 1.6% търсят възможности за придобиване на нови знания и умения.

От потърсилите информация относно възможности за образование и обучение 89.9% са успели да намерят такава, което е показателно за лесен достъп до информация и наличие на разнообразен избор от варианти.

Повечето от намерилите търсената информация са използвали различни методи. Най-често използваният и най-ефективният метод е чрез интернет - три четвърти от тях (76.3%) са използвали възможностите на глобалната мрежа, като това са предимно по-младите (79.3%) и хората с висше образование (80.6%). На второ място са потърсилите информация директно от образователните институции - 24.7%, като това е водещ метод за лицата с основно и по-ниско образование (40.1%). Значителен е и дялът на използваните книги и справочници за намирането на необходимата информация - 20.4%. Сравнително малък е дялът на намерилите информация от бюрата по труда и посреднически фирми - 18.5%, но същевременно по този начин са намерили информация 56.7% от безработните лица.

Езикови умения

Ползването на чужди езици е въпрос от особен интерес от страна както на европейските институции, така и на националните институции и неправителствените организации. Резултатите от изследването показват, че 38.9% от населението в активна трудова възраст (25 - 64 години) ползва активно или пасивно поне един чужд език. Сред населението на възраст 25 - 64 години 23.4% ползват английски език, 18.3% - руски език, 5.6% - немски език, и 3.5% - френски език. Има съществени различия в дяловете на ползващите поне един чужд език по възраст: от най-младите на възраст 25 - 34 години повече от половината ползват поне един чужд език (52.4%), докато този относителен дял за лицата на възраст 35 - 54 години и най-възрастните е съответно 38.8 и 26.4%. По-същественото различие е, че ползването на английски език е над два пъти по-разпространено сред младите хора на възраст 25 - 34 години (45.5%) отколкото сред тези на възраст 35 - 49 години (20.8%) и най-малко - сред по-възрастните (50 - 64 години) - 7.2%. И обратно, руският език е разпространен значително повече сред лицата на възраст 35 - 49 г. (22.5%) и 50 - 64 години (18.6%) отколкото сред младите - 9.3%. Очаквано 78.2% от лицата с висше образование и 32.6% от тези със средно образование ползват поне един чужд език, а за лицата с основно и по-ниско образование този дял е 8.5%. Аналогични са различията в ползването на чужд език според статуса в заетостта - значително по-високо е равнището на

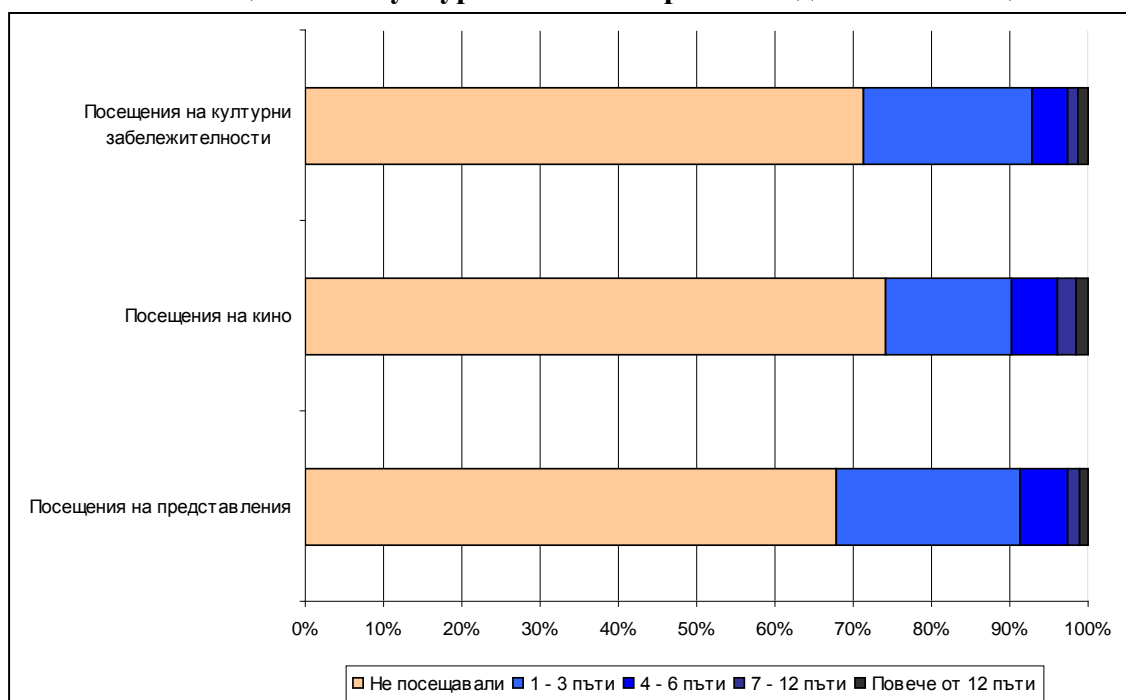

ползване сред заетите (46.3%) в сравнение с безработните (26.6%) и икономически неактивните (26.5%).

Участие в културни събития

Въпреки че участието в културни събития не е пряко свързано с образование и обучение, то дава оценка за духовното развитие на обществото. Почти една трета от населението на възраст 25 - 64 години (32.2%) са посетили поне веднъж през последните 12 месеца представление на живо (пиеси, концерти, опери, балетни, танцови и шоуспектакли), като жените са по-активни от мъжете - съответно 37.3 и 27.3%. Всеки четвърти (25.7%) е посетил кино през последната година, а 28.7% от населението на възраст 25 - 64 години са посетили поне веднъж някаква културна забележителност (музеи, художествени галерии, исторически или археологически обекти и природни резервати). Характерно за всички изброени посещения е, че лицата с висше образование са значително по-активни от тези с по-ниско образование. Делът на участващите в културни събития също е по-висок сред жителите на градовете отколкото сред жителите на селата.

Фиг. 3. Посещения на културни събития през последните 12 месеца

Повече от половината от населението на възраст 25 - 64 години (51.1%) не са прочели нито една книга през последните 12 месеца. Сред жените четящите книги са повече - 57.4%, отколкото сред мъжете - 40.4%. Няма съществени различия между четящите по възраст. От хората с ниско образование едва 8.8% са прочели книга, докато при висшистите този дял е 87.8%.

Сред заетите четенето е доста по-често срещано отколкото при безработните - съответно 55.6 и 31.9%. Почти два пъти повече са четящите в градовете (55.5%) в сравнение с жителите на селата - 28.8%.

Доста по-значителен е дялът от населението, което чете вестници - 87.8%, като основно вестници се четат всеки ден (45.8%) или поне веднъж седмично (30.7%). Мъжете предпочитат ежедневците - всеки втори (52.2%) чете вестници всеки ден, или с 12.7 процентни пункта повече от жените по този показател. 34.0% от жените и 27.5% от мъжете четат преса поне веднъж седмично (но не всеки ден). Въобще не чете вестници всеки трети с основно или по-ниско образование (38.6%), докато при висшестите и хората със средно образование този дял е съответно 3.0 и 6.7%.

Участие в обществени събития

Преценката за участие в обществени събития е субективна, лична на анкетиранията лица, като участието трябва да включва определено количество време отделено за участие в дейността. От населението на възраст 25 - 64 години 17.4% са участвали в поне една форма на изследваните обществени дейности. В организираните от политически партии или синдикални организации дейности са участвали 5.0%, като е интересен фактът, че жителите на селата са по-активни от тези в градовете - с дялове на участие съответно 7.3 и 4.3%. В дейностите, организирани от браншови или други професионални организации, са взели участие 3.2% от населението в активна трудова възраст (предимно самостоятелно заети лица). В организираните събития от църкви, религиозни общности или сдружения са участвали 5.0% от населението в изследваната възрастова група, като най-висок е дялът сред лицата с основно или по-ниско образование. Участници в развлекателни дейности за свободното време, организирани от самодейни групи, хоби сдружения и клубове по интереси, са 7.3%. В дейности на благотворителни организации са участвали едва 1.5%, а с доброволен труд с цел подпомагане на нуждаещи се хора - 2.5%.

Методологични бележки

Изследването на образованието и обучението на възрастни в този му вид и съдържание се провежда за втори път в България, след проведеното пилотно изследване през 2007 г., като в бъдеще ще се провежда през период от 4 - 5 години. Използваната методология е изготвена от Евростат и се прилага във всички страни от ЕС. Изпълнени са всички изисквания относно прилагане на възприетите дефиниции и класификации и относно представителност и точност на резултатите. Изследването на образованието и обучението на възрастни е подготвено и проведено през периода декември 2011 - януари 2012 г. от Националния статистически институт с представителна извадка от 3 600 обикновени домакинства и лицата на възраст 25 - 64 години в тях към момента на наблюдението, като допълнително са анкетирани и лицата на възраст 18 - 24 години. Изследването е проведено чрез индивидуално интервю, т.е. лицето лично отговаря на въпросите, като се **изключва** възможността друг член на домакинството да отговаря вместо него.

Основната цел на изследването е да се оцени участието на населението в активна трудова възраст (25 - 64 г.) в ученето през целия живот и в частност - в неговите три основни форми - формално образование и обучение, неформално обучение и самостоятелно обучение.

При представянето на резултатите са включени и разпределени само отговорилите на съответните въпроси лица. Абсолютните данни и относителните дялове, съдържащи се в анализа, са закръглени директно, поради което в някои случаи общите данни могат да се различават незначително от сумата на отделните групи, включващи се в тях.

Участието в различните форми на УЦЖ се установява за период от **12 месеца преди датата на интервюто**.

Ученето през целия живот обхваща всички целенасочени учебни дейности, формални и неформални, предприемани с цел подобряване на знанията, уменията и компетентността на отделния човек, както от професионален, така и от общ интерес за лични и социални цели.

Формално образование и/или обучение е това, което се провежда в образователната система или в центрове за професионална квалификация и което води до придобиване на степен на образование и/или степен на професионална квалификация.

Неформалното обучение също е целенасочено и организирано, но успешното му завършване не води до придобиването на степен на образование или степен на професионална квалификация. Най-често срещаните форми на неформалното обучение са курсове, частни уроци, семинари и работни срещи с обучителен характер, обучение на работното място и инструктажи по безопасност на труда. Успешното завършване на неформалното обучение може да бъде или да не бъде придружено от издаването на някакъв документ - удостоверение, свидетелство или друго. **Обучението на работното място** е специфична категория на неформалното обучение. Характеризира се с планиран период на обучение, инструкции или практически опити, като се използват нормални инструменти за работа или непосредствено на работното място, или в процеса на работа в присъствието на инструктиращо лице.

Самостоятелното обучение е целенасочена (преднамерена) учебна дейност, предприета с цел повишаване на персоналните знания и умения. Най-често срещаните форми (начини) на самостоятелното обучение са обучение с помощта на член от семейството, колега или приятел, ползване на печатни материали/издания - книги, учебници, професионални списания, ръководства, ползване на компютър, чрез гледане на телевизионни образователни програми или

аудио-/видеокасети с образователна цел, посещения на музеи, исторически и природни забележителности с участие на екскурзовод, посещения на учебни центрове, библиотеки и читалища с образователна цел. Съгласно препоръките на Евростат в настоящото изследване се наблюдават само част от формите на самостоятелно обучение и данните не са съпоставими с проведеното изследване на образованието и обучението за възрастни през 2007 година.

Наблюдавани и обхванати са само неформалните и самостоятелните обучения с продължителност по-голяма от 4 часа.

Оценката за броя на **безработните** се определя единствено на базата на субективното мнение на респондентите, а не на базата на дефиницията на Международната организация по труда, т.е. като безработни са се определили и лица, които нямат работа, но същевременно не търсят или нямат готовност да започнат работа.

Едно лице **използва чужд език**, когато то комуникира активно или пасивно, с разбиране и/или използване на думи и познава структурата на езика. Българският език и езикът, научен от ранно детство в семейството, не се считат за познание на чужд език. Поради промяна в общата методология данните от настоящото изследване не са съпоставими с пилотното наблюдение на образованието и обучението за възрастни.

Приложение

Таблица 1

Участие във формално образование по пол, възраст, образование,
трудов статус и местоживееене

	Общо - бр.	Участвали във формално образование през последните 12 месеца		Неучаствали във формално образование през последните 12 месеца	
		брой	%	брой	%
Общо	4128579	97185	2.4	4031394	97.6
По пол					
Мъже	2071202	53614	2.6	2017588	97.4
Жени	2057377	43570	2.1	2013807	97.9
По възраст					
25 - 34	1008917	74887	7.4	934030	92.6
35 - 54	2068823	21204	1.0	2047619	99.0
55 - 64	1050839	1093	0.1	1049746	99.9
По образование					
Основно и по-ниско образование	840719	6044	0.7	834675	99.3
Средно образование	2270572	48517	2.1	2222055	97.9
Висше образование	1017287	42624	4.2	974664	95.8
По трудов статус					
Заети	2596714	57021	2.2	2539693	97.8
Безработни	779558	11475	1.5	768084	98.5
Икономически неактивни	749500	28689	3.8	720811	96.2
По местоживееене					
В градовете	3113171	88375	2.8	3024796	97.2
В селата	1015408	8810	0.9	1006598	99.1

Таблица 2

Участие в неформално образование и обучение, по пол, възраст, образование, трудов статус и местоживееене

	Общо - бр.	Участвали в неформално образование и обучение през последните 12 месеца		Неучаствали в неформално образование и обучение през последните 12 месеца	
		брой	%	брой	%
Общо	4128579	1009401	24.4	3119178	75.6
По пол					
Мъже	2071202	531304	25.7	1539898	74.3
Жени	2057377	478097	23.2	1579280	76.8
По възраст					
25 - 34	1008917	260521	25.8	748396	74.2
35 - 54	2068823	590934	28.6	1477889	71.4
55 - 64	1050839	157946	15.0	892892	85.0
По образование					
Основно и по-ниско образование	840719	99911	11.9	740808	88.1
Средно образование	2270572	530502	23.4	1740070	76.6
Висше образование	1017287	378988	37.3	638299	62.7
По трудов статус					
Заети	2596714	967998	37.3	1628716	62.7
Безработни	779558	29551	3.8	750008	96.2
Икономически неактивни	749500	11853	1.6	737647	98.4
По местоживееене					
В градовете	3113171	817093	26.2	2296079	73.8
В селата	1015408	192309	18.9	823099	81.1

Таблица 3

Участие в самостоятелно образование и обучение по пол, възраст, образование, трудов статус и местоживеене

	Общо - бр.	Участвали в самостоятелно образование и обучение през последните 12 месеца		Неучаствали в самостоятелно образование и обучение през последните 12 месеца	
		брой	%	брой	%
Общо	4128579	496239	12.0	3632340	88.0
По пол					
Мъже	2071202	245947	11.9	1825255	88.1
Жени	2057377	250292	12.2	1807085	87.8
По възраст					
25 - 34	1008917	133404	13.2	875513	86.8
35 - 54	2068823	280321	13.5	1788502	86.5
55 - 64	1050839	82514	7.9	968325	92.1
По образование					
Основно и по-ниско образование	840719	33887	4.0	806832	96.0
Средно образование	2270572	211245	9.3	2059328	90.7
Висше образование	1017287	251107	24.7	766180	75.3
По трудов статус					
Заети	2596714	382592	14.7	2214122	85.3
Безработни	779558	61188	7.8	718370	92.2
Икономически неактивни	749500	52458	7.0	697042	93.0
По местоживеене					
В градовете	3113171	415862	13.4	2697309	86.6
В селата	1015408	80377	7.9	935031	92.1

Таблица 4

Търсене на информация относно възможности за образование и обучение по пол, възраст, образование, трудов статус и местоживеене

	Общо - бр.	Лица, търсили информация през последните 12 месеца		Лица, не търсили информация през последните 12 месеца	
		брой	%	брой	%
Общо	4095384	302566	7.4	3792817	92.6
По пол					
Мъже	2052044	124359	6.1	1927685	93.9
Жени	2043339	178208	8.7	1865132	91.3
По възраст					
25 - 34	999736	138303	13.8	861433	86.2
35 - 54	2056146	143017	7.0	1913129	93.0
55 - 64	1039502	21247	2.0	1018255	98.0
По образование					
Основно и по-ниско образование	827873	13338	1.6	814535	98.4
Средно образование	2259272	124657	5.5	2134616	94.5
Висше образование	1008238	164572	16.3	843666	83.7
По трудов статус					
Заети	2583471	219345	8.5	2364126	91.5
Безработни	768029	56142	7.3	711887	92.7
Икономически неактивни	741792	27079	3.7	714712	96.3
По местоживеене					
В градовете	3081920	271304	8.8	2810617	91.2
В селата	1013463	31263	3.1	982200	96.9

Таблица 5
Лица, намерили информация относно възможности за образование и обучение,
по пол, възраст, образование, трудов статус и местоживеене

	Общо - бр.	Лица, намерили информация през последните 12 месеца		Лица, ненамерили информация през последните 12 месеца	
		брой	%	брой	%
Общо	301675	271318	89.9	30357	10.1
По пол					
Мъже	123467	112448	91.1	11019	8.9
Жени	178208	158870	89.1	19338	10.9
По възраст					
25 - 34	138303	130566	94.4	7737	5.6
35 - 54	142125	124931	87.9	17194	12.1
55 - 64	21247	15821	74.5	5426	25.5
По образование					
Основно и по-ниско образование	13338	11783	88.3	1555	11.7
Средно образование	123765	105875	85.5	17890	14.5
Висше образование	164572	153660	93.4	10911	6.6
По трудов статус					
Заети	218453	206070	94.3	12383	5.7
Безработни	56142	40498	72.1	15644	27.9
Икономически неактивни	27079	24750	91.4	2329	8.6
По местоживеене					
В градовете	270412	245397	90.7	25015	9.3
В селата	31263	25921	82.9	5342	17.1

Таблица 6

Ползване на чужди езици по пол, възраст, образование, трудов статус, местоживеене и основни чужди езици

	Общо - бр.	Ползвачи най-малко един чужд език		Ползвани основни чужди езици							
				руски		английски		немски		френски	
		брой	%	брой	%	брой	%	брой	%	брой	%
Общо	4089086	1592573	38.9	746774	18.3	954941	23.4	228518	5.6	142830	3.5
По пол											
Мъже	2049606	760701	37.1	337869	16.5	458805	22.4	114856	5.6	56109	2.7
Жени	2039481	831872	40.8	408905	20.0	496136	24.3	113662	5.6	86721	4.3
По възраст											
25 - 34	997939	522578	52.4	92699	9.3	453607	45.5	73143	7.3	35897	3.6
35 - 54	2050408	795024	38.8	460363	22.5	425918	20.8	111191	5.4	70018	3.4
55 - 64	1040739	274970	26.4	193713	18.6	75416	7.2	44184	4.2	36915	3.5
По образование											
Основно и по-ниско образование	836420	71448	8.5	19932	2.4	3346	0.4	3294	0.4	1820	0.2
Средно образование	2245064	732874	32.6	362265	16.1	356791	15.9	82252	3.7	53692	2.4
Висше образование	1007602	788252	78.2	364578	36.2	594804	59.0	142972	14.2	87318	8.7
По трудов статус											
Заети	2570993	1189425	46.3	565359	22.0	761383	29.6	169525	6.6	107908	4.2
Безработни	771310	205230	26.6	80116	10.4	107732	14.0	29977	3.9	16456	2.1
Икономически неактивни	743978	196872	26.5	101300	13.6	84780	11.4	29017	3.9	18465	2.5
По местоживеене											
В градовете	3080274	1360058	44.2	632544	20.5	875581	28.4	209636	6.8	121163	3.9
В селата	1008813	232515	23.0	114231	11.3	79360	7.9	18881	1.9	21667	2.1

Таблица 7

Лица, посетили културни събития през последните 12 месеца, по пол, възраст, образование, трудов статус и местоживеене

	Посетили представления на живо		Посетили кино		Посетили културни забележителности	
	брой	%	брой	%	брой	%
Общо	1316729	32.3	1051600	25.7	1164397	28.7
По пол						
Мъже	557538	27.3	529823	25.9	534680	26.3
Жени	759191	37.3	521777	25.6	629717	31.0
По възраст						
25 - 34	407211	40.9	476594	47.6	346846	35.0
35 - 54	671607	32.9	493673	24.1	603714	29.7
55 - 64	237911	22.8	81333	7.8	213837	20.6
По образование						
Основно и по-ниско образование	60184	7.2	20820	2.5	38492	4.6
Средно образование	607056	27.1	517934	23.1	545347	24.5
Висше образование	649489	64.3	512846	50.8	580558	58.0
По трудов статус						
Заети	1019132	39.7	839247	32.7	915025	35.8
Безработни	139559	18.0	126310	16.3	115498	15.0
Икономически неактивни	156992	21.2	84996	11.5	132828	18.0
По местоживеене						
В градовете	1156773	37.7	943218	30.7	1023738	33.5
В селата	159956	15.8	108382	10.7	140659	14.0

Таблица 8

Участие в обществени дейности по пол, възраст, образование,
трудов статус и местоживееене

	Общо - бр.	Участвали в поне една обществена дейност през последните 12 месеца		Неучаствали в поне една обществена дейност през последните 12 месеца	
		брой	%	брой	%
Общо	4078320	707987	17.4	3370333	82.6
По пол					
Мъже	2043739	348657	17.1	1695082	82.9
Жени	2034581	359330	17.7	1675252	82.3
По възраст					
25 - 34	1000550	159405	15.9	841145	84.1
35 - 54	2041254	368631	18.1	1672623	81.9
55 - 64	1036516	179951	17.4	856565	82.6
По образование					
Основно и по-ниско образование	831195	119136	14.3	712059	85.7
Средно образование	2232640	332327	14.9	1900314	85.1
Висше образование	1014484	256524	25.3	757960	74.7
По трудов статус					
Заети	2567038	495230	19.3	2071807	80.7
Безработни	770354	90276	11.7	680079	88.3
Икономически неактивни	738835	122481	16.6	616355	83.4
По местоживееене					
В градовете	3068988	485579	15.8	2583409	84.2
В селата	1009332	222408	22.0	786924	78.0